

Månadsnytt

Årgång 22 - Nr 8 - December 2006

**Sveriges Pensionärsförbund - Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen**

I de numera avlödade s.k. Spindelasparna intill Näset och sjön Möckeln har hundratal vackra sidensvansar slagit sig ner efter att ha kalasat på rönnbär och andra bär i intilliggande villaträdgårdar. Foto: Inge Liljegen

**Om en rad
föreningsaktiviteter
kan ni läsa om på
Sidorna 3-7**

**Paret Hede har gjort
en intressant färd i
Faraonernas Egypten.
Sidorna 8-9**

**Läs om advent och
ett elakartat uppträde
på Nyköpingshus.
Sidan 13**

**Sir Henry som är döpt
efter förre optikern
och ordföranden
Henry Torvang
finns som vanligt på
Sidan 15**

**Resekommitténs
utbud av intressanta
resor återfinns på
Sista sidan**

Almanackan

(Sparas lämpligen till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt, torsdagen den 18 januari.

Distribution, fredagen den 26 januari.

Torsdagen den 30 november kl. 14.00

Månadsmöte. Missionskyrkans samlingsal.
Föreningsinfo. Sophie Rönnklint och Margareta Zetterquist sjunger och musicerar. Kaffeservering o lotterier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 302 88. Obs! Kafferepets besökare hänvisas till Månadsmötet.

Lördagen den 2 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Britta Eriksson: Akvarellutställning.

Kaffeservering och glögg.

Måndagen den 4 december kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen. Sune Olson fortsätter att berätta om sin tid som programvärd vid Trivselkvällarna på F-P.

Tisdagen den 5 december kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Marie-Louise Naulé:
Kvinna i arbete i Saudi-Arabien Kaffeservering.
Gärna förhandsanmälan till tel. 302 40.
Medarrangör: Medborgarskolan.

Lördagen den 9 december kl. 10.00-12.30

Träffen. Britta Eriksson: Akvarellutställning.
Luciabesök. Kaffeservering.

Torsdagen den 14 december kl. 15.30

Månadsmöte. Missionskyrkans kyrksal.
Föreningsinfo. Sedvanligt Luciafirande med Luciatåg av Karlskoga Lucia. Kaffeservering och lotterier. Förhandsanmälan till tel. 302 40 eller 302 88. **OBS! Tiden!**

Tisdagen den 9 januari kl. 14.00

Vetgiriga veteraner. Rektor Nils Eklund om sitt internationella uppdrag på Maldiverna.
Kaffeservering. Gärna förhandsanmälan till tel. 302 40. Medarrangör: Medborgarskolan.

Torsdagen den 11 januari kl. 14.00

Kafferepet. Träffen.

Fredagen den 12 januari kl. 17.00-ca 21.30

Knutsfest. Solbringens matsal med buffé, dricka och kaffe med kaka. Dans till Rune Lindells trio. Pris 150:-. Förhandsanmälan till exp. tel. 302 40. Max 90 personer.

Torsdagen den 25 januari kl. 14.00

Kafferepet. Träffen.

Måndagen den 29 januari kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Torsdagen den 1 februari kl. 14.00

Årsmöte. Teatersalongen i Nya Folkets Hus.

Underhållning med vissångaren och historieberättaren Stig Torstensson. Kaffeservering med lotterier. Förhandsanmälan till 302 40 eller till 302 88. **OBS! Lokalen!**

Lördagen den 3 februari kl. 10.00-12.30

Träffen. Musik och sång. Kaffeservering.

Torsdagen den 8 februari kl. 14.00

Kafferepet. Träffen.

Lördagen den 10 februari kl. 10.00-12.30

Träffen. Konstutställning. Kaffeservering.

Måndagen den 12 februari kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Torsdagen den 22 februari kl. 14.00

Månadsmöte. Föreningsinfo. Program: Eva Arenmalm och Åse Christensen, Örebro, underhåller med sång, musisk och monologer. Kaffeservering och lotterier. Förhandsanmälan till 302 40 eller 302 88.

Måndagen den 26 februari kl. 14.00

Karlskogiana. Träffen.

Redaktör och ansvarig utgivare: **Bengt Aldén**, tel 370 24, 070-604 51 50. E-post: bengt.alden@comhem.se
Kansli och expedition: **Solbringen, Loviselundsv. 73, 691 83 Kga.** Tel 302 40. Öppen vardagar kl. 10-12.
Föreningens ordförande: **Anders Jones**, tel 576 18. E-post: anders.jones@telia.com
Föreningens sekreterare: **Birgitta Hede**, tel 536 02. E-post: hedema@telia.com
Föreningens kassör: **Gunnar Nordström**, tel 546 79. E-post: gunnar.nordstrom@mailbox.swipnet.se
Föreningens Internet hemsida: www.spf.karlskoga.just.nu
Föreningens PlusGiro: 94 41 25-4
Föreningens Bankgiro: 5715-5640
Tryckning: **Karlskoga Grafiska**, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Mary Andersson, Länsmansgatan 15
Sten Berggren, Björnbärsvägen 36
Marita Björndahl, Grenadjärvägen 10 A
Stig Dahlberg, V:a Nobelvägen 19
Roland Eriksson, Centralparken 6
Sven-Olof Eriksson, Lupinvägen 22
Nils-Åke Gustavsson, Vikmarksvägen 10
Thomas Hansson, Bastugatan 18 C
Ingrid Hildingsson Berggren, Björnbärsv. 36
Anita Larsson, Forsnärstorp 11
Boel Lindblad, Skrantabacken 1 A

Vi är nu 1416 medlemmar!

Expeditionen stänger under jul och nyårshelgen

För att även ge vår duktiga personal på expeditionen jul och nyårsledigt hålls expeditionen stängd fr.o.m fredagen den 15 december och öppnar åter igen måndagen den 8 januari.

Månadsnyttis manusstopp och utgivningsdagar 2007

Nr	Manusstopp	Utgivningsdag
1	18 januari	26 januari
2	15 februari	23 februari
3	22 mars	30 mars
4	19 april	27 april
<i>Sommaruppehåll</i>		
5	23 augusti	31 augusti
6	20 september	28 september
7	18 oktober	26 oktober
8	22 november	30 november

Friskvård

I Dagens Nyheter den 18 november fanns en artikel om hjälpmedel för att förbättra vardagen för äldre. Butiker som "Plusvardag" i Uppsala, "Sakta" i Stockholm och "Varsambutikerna" i Västerås och Örebro presenteras.

Här är internetlänkar till dessa:

Plusvardag: <http://www.lundin-schonberg.se/>

Sakta: <http://www.sakta.se/>

Varsam: <http://www.varsam.se/shop/>

Lennart Magnusson

Hjälp till att förbättra trafiksituationen i Karlskoga

Föreningens trafiksamordnare Lennart Avesand har varit engagerad i flera åtgärder när det gäller att förbättra trafiksäkerheten i Karlskoga. Nu vill han gärna ha in synpunkter och tips från medlemmarna på hur man ska kunna fortsätta att förbättra trafiksäkerheten i kommunen.

Vid en del kontroller som genomförts under hösten har det konstaterats att det skett en markant förbättring när det gäller att använda cykelljus och reflexer efter mörkrets inbrott.

Trafikkurs 65+

En ny Trafikkurs 65+ planeras starta i mars månad. Då får medlemmarna en nyttig uppdatering av alla de nya regler och trafikmärken som införts på senare år. Det kan säkerligen för många av oss pensionärer vara behövligt. Det är troligt att det också var länge sedan vi tog körkort. Anmäl er därför redan nu till expeditionen.

Raska pojkar och flickor

Vetgiriga veteraner behöver några raska pojkar och flickor som hjälper till med kaffekokning och servering vid de tre återstående träffarna på det här verksamhetsåret.

Du som nu är snäll och ställer upp, ring Sonja Persson tel. 332 53. Tack på förhand.

Välkommen till en trivsamt Knutsfest

Var med och festa ut julen. Det gör vi även i år genom att arrangera en Knutsfest på Solbringens matsal fredagen den 12 januari kl. 17.00. Förutom en välsmakande buffé och kaffe och kaka blir det en stunds dans till populära Rune Lundells trio. Priset är oförändrat 150:- Anmälan till expeditionen. Max 90 personer.

Repris på ett Vetgiriga program

Med anledning av att initiativtagaren till Vetgiriga Veteraner Alf Bande har lämnat oss vill vi hedra hans minne genom att ge en repris på ett populärt program som han arrangerade på 80-talet.

Nu var det inte så enkelt att få fram en föredragshållare som var aktiv då. Åldern tar ut sin rätt även i vår skara. Men det finns ju ungdomar som var med på 80-talet. Marie-Louise Naucler föreläste den 5 september 1989 inför en hängiven stor skara om sin tjänstgöring i ett arabland under rubriken "Kvinna i arbete i Saudi-Arabien". Vi hoppas det kommer lika mycket folk den 5 december kl. 14.00. Ämnet är fortfarande intressant.

Anmäl er till exp. tel. 302 40, senast dagen innan och om du behöver speciellt fikabröd.

Sune Olson gäst hos Karlskogianacirkeln

Måndagen den 23 oktober var Sune Olson gäst på Träffen när deltagarna i Karlskogiana hade sin sedvanliga cirkelträff. På ett som vanligt ledigt och roande sätt berättade han om hur han växte upp i Övre Ullerud i Värmland och hur han via en anställning i Karlstad kom till Karlskoga. Han skulle då under en kortare tid hjälpa Birger Öjebo i hans musikhandel vid dåvarande Kungsvägen 59. Men där blev han fast och det var där han träffade sin Eva. Alltsedan dess har han förblivit Karlskoga trogen.

På sin fritid spelade han sedan som batterist i Altons och Nils Hahnes orkestrar. Det var i samband med en spelning i Karlskoga Folkets park han tillfrågades om han ville bli programledare för Trivselkvällarna. Sagt och gjort det kom att bli 150 Trivselkvällar!

Programmen bestod mestadels av allsång, medverkan av lokala förmågor och lådlekar med hemliga vinster. Det hela kryddades med olika populära gäststartister som Zarah Leander, Bertil Boo, Snoddas, Sonja Stjernkvist, "Jokkmokks Jocke", Per Grundén, Josh White m.fl. Det här var i slutet av 50-talet och hela 60-talet och det kom mellan 3000 till 4000 personer till dessa Folkparkskvällar!

Sune Olson och deltagarna i Karlskogiana.

Parallellt med dessa evenemang engagerade också bl.a. folkparkerna i Arvika, Säffle, Karlstad, Västerås, Eskilstuna, Hallstahammar och Fagersta Sune för samma programidé.

Under årens lopp blev sedan engagemangen och uppdragen många, allt ifrån att i 12 års tid varit anlitat som publikvärd på Stena Lines rutt mellan Oslo - Fredrikshavn. Som programledare och medverkande har han varit med om ett otal invigningar, jubileer m.m. Han har också varit s.k. publikuppvärmare vid Lennart Hylands Karusellprogram i TV likaså åt Loffe Carlssons TV-program på Cirkus i Stockholm och medverkat i Bengt Alsterlinds TV-underhållning Solsta Café. Som underhållare har således Sune Olson hunnit med imponerande mycket vid sidan om sina mera "civila" anställningar.

Åhörarna tyckte uppenbarligen Sunes berättelse var så intressant att han ombads återkomma den 4 december för att fortsätta berätta mer om sitt liv.

Text o foto: Bengt Aldén

Närvården idag och i framtiden

Nära 100 medlemmar hade mött upp för att lyssna till Doktor Ingvar Lidéns föredrag om "Närvården idag och i framtiden" vid SPF:s månadsmöte den 26 oktober. Det var ett mycket intressant föredrag som följdes av ett stort antal frågor.

Efter att Inge Liljegren inlett med att hälsa medlemmar och föredragshållare välkomna och ordföranden Anders Jones berättat om vad som hänt inom SPF sedan föregående möte fick vi lyssna på Ingvar Lidéns intressanta föredrag om primärvården i Sverige och i Karlskoga i synnerhet. Ingvar Lidén är verksamhetschef för Brickegårdens vård-

central men också engagerad i primärvårdsfrågor på länsnivå. Han är alltså synnerligen väl insatt i hur primärvården fungerar och vart den är på väg.

Primärvårdens syfte är ”Att ge vård eller förmedla hälso- och sjukvård för att utifrån ett allmänmedicinskt synsätt medverka till att ohälsa förebyggs, botas eller lindras”. För genomförandet svarar landets vårdcentraler. Tillgänglighet och kontinuitet är utöver medicinsk kompetens viktiga ledord för denna verksamhet.

Ingvar Lidén.

I Örebro län finns 29 vårdcentraler vilket innebär ca 10 000 invånare per vårdcentral. I Karlskoga kommun finns tre, Baggängens, Brickegårdens och Karolina vårdcentral. Brickegårdens vårdcentral har 33 anställda och omsätter ca 19 miljoner kronor. Verksamheten är liksom vid de båda andra vårdcentralerna inriktad på distriktläkar- och distriktsköterskemottagning, sjukgymnastik, barnvårdscentral, barnmorskemottagning inklusive preventivmedelsrådgivning, ungdomsmottagning, flyktingmottagning och viss laborativ verksamhet. Även en kurator finns. Tre vårdområden kännetecknar verksamheten, akutvård, vård av kroniskt sjuka och hemsjukvård.

Vårdcentralerna lider för närvarande av underbemanning i fråga om distriktsläkare och vid Karolina vårdcentral är läget speciellt bekymmersamt. Med hjälp av hyrläkare försöker man mildra problemet på kort sikt. På lång sikt hoppas man kunna knyta fler utländska läkare till vårdcentralerna samt få fler läkarstuderande att välja allmänmedicinsk inriktning.

Ett problem med den svenska sjukvården är det omfattande pappersarbete som läkarna måste ägna sig åt. Tillsynsmyndigheten kräver omfattande dokumentation och den enskilde läkaren är angelägen om att dokumentera allt som gjorts inför eventuella klagomål.

Ett annat problem eller snarare fråga inför framtiden är ”Vad kan vi göra och vad har vi råd att göra?”. Medellivslängden ökar, vilket medför ökat vårdbehov och ökade vårdkostnader. Den medicinska utvecklingen leder till att fler och fler sjukdomar kan botas (lindras) men till allt högre och högre kostnader. En kraftfull satsning på hälsovård och primärvård kan kanske vara ett sätt att minska på behovet av dyrbar lasarettsvård.

När Ingvar avslutat sitt föredrag ställdes många frågor bl.a. om läkarbristen med åtföljande problem att få träffa läkare samt det omfattande pappersarbetet. Någon förbättring inom dessa områden kan dock knappast förväntas, åtminstone inte i närtid.

Ingvar fick motta en varm applåd från åhörarna och en flaska ”hjärtmedicin” av Liljegren för det intressanta föredraget.

Text: Allan Hede, Foto: Inge Liljegren

Frimärkssamlande en spännande hobby

Vid Vetgiriga Veteraners möte den 7 november berättade Lennart Jakobsson och Ulf Karlsson från Karlskoga Filatelistförening om frimärkets historia, om frimärksrariteter och om olika intressanta samlingsområden. Samtidigt visades ett stort antal frimärken av olika slag och värde. Avslutningsvis fick deltagarna tillfälle att få sina frimärken och samlingar bedömda.

Lennart Jakobsson, Inga-Britta Engman och Ulf Karlsson.

Mötet inleddes med en visning av bildbandet ”En kunglig historia” från Sveriges Filatelistförening. Detta gav en överblick över alla de frimärken med anknytning till kungafamiljen som utgivits sedan början av 1970-talet. Porträtt, kungliga ak-

tiviteter av olika slag, viktiga händelser, platser som besökts och diverse sportevenemang är exempel på sådana frimärksmotiv. Dessa frimärken kan vara intressanta för personer med exempelvis rojalistiskt intresse, men knappast med tanke på det ekonomiska värdet. Många märken är dock konstnärligt intressanta.

Viktiga årtal i frimärkets historia är bland andra följande:

1840 utgavs det första frimärket i världen.

1855 det första i Sverige (Skillingmärke).

1858 ändrades valutan till öre och kronor.

1874 utgavs tjänstemärken och lösenmärken.

1885 kom det första porträttfrimärket.

1903 utkom det första jubileumsmärket.

1855-1920 har alla märken 4-sidig tandning.

Efter 1920 började märken med olika tandning, i många olika papperssorter och med vattenmärken att utges.

Många frimärken med och utan stämplor, varav flera rariteter med högt värde, visades under mötet. Man skulle kunna tro att porträttmärkena med Oskar II från slutet av 1800-talet kunde vara värdefulla med tanke på åldern. Så är dock inte fallet. De är nästan värdelösa eftersom de fortfarande finns i mycket stort antal. 10 öre röd utgavs exempelvis i en upplaga av nära 1,2 miljarder och 5 öre grön i en upplaga av 727 miljoner märken.

Att samla frimärken kan vara intressant av flera skäl. Utöver det ekonomiska kan det vara intressant att skapa en frimärkssamling inom ett bestämt område. Vanliga sådana samlingsområden är världsdelar, länder och delar av länder, hembygd, motiv, stämplor och vattenmärken. För de flesta är frimärkssamlandet en intressant och givande hobby, men det finns också samlare som blir så engagerade av sin hobby att det nästan blir en last.

Karlskoga Filatelistförening bildades 1935. I dag har den drygt 100 medlemmar. Man träffas bl.a. en gång i månaden för att utbyta märken och erfarenheter. Den samhörighetskänsla som skapats inom föreningen är mycket betydelsefull för många.

Efter Lennarts och Ulfs mycket uppskattade presentation gavs tillfälle till frågor samt bedömning av frimärken m.m. Några dyrgripur upptäcktes knappast men flera åhörare inklusive jag själv fick något av en aha-upplevelse. Lennart och Ulf avtackades av Per Leksell varefter följde sedvanligt kaffe med dopp.

Text och foto: Allan Hede

Tre utställningar på Träffen

Lördagen den 18 november kunde besökarna på Träffen njuta av tre olika utställares verk.

Majken Lasson visade vackra vävda tavlor. Det var 8 tavlor i ett litet större format och 14 mindre. De större hade hon vävt i en vanlig vävstol av tyger från trasmattor och de mindre tavlorna var vävda i en betydligt mindre vävstol och materialet i dessa var garn. Som förlaga hade Majken haft egna färgbilder och maken Christer Lasson hade förfärdigat ramarna till tavlorna.

Utställningen kompletterades med Torsten Palmérs fina akvareller och Eric Ola Olssons kluriga sentenser.

Majken Lasson vid några av sina små tavlor.

Välkommen till Årsmötet den 1 februari i ny lokal

Boka redan nu in i er almanacka datumet den 1 februari då avhålls nämligen vårt årsmöte i Teatersalongen i Nya Folkets hus. Kl. 14.00.

Som vanligt inleds årsmötet med en stämningssfull parentation över de medlemmar som avlidit under året. Prästen Monica Albertus förrättar denna.

Själva årsmötesförhandlingarna brukar snabbt klaras av. Sedan vidtar utdelning av förtjänstgåvor till de medlemmar som varit funktionärer i fem år. Även ledamöter som lämnar sina poster uppmärksammas.

Till årsmötet har vi även lyckas engagera den folkkäre historieberättaren, vissångaren m.m. Stig Torstensson. För en bred allmänhet blev han bl.a. känd för sin medverkan i TV-serierna om Morsarvet och Svenska hjärtan.

Som avslutning serveras kaffe och utlottning av lotterier i Källaren.

Styrelsen

Redaktören och alla medarbetare i redaktionen ber att få önska Månadsnyttets läsare

*En God Jul och
Ett Gott Nytt År*

Ordföranden har ordet

Nu har verkligen hösten gjort sitt intåg med mörker, regn och kyla, omväxlande med kalla mornar och soliga dagar. Men vad är annat att vänta?

Den 4 november avled vår hedersordförande Alf Bande i en ålder av 89 år. Vi hade planerat att uppvakta honom på hans 90-årsdag den 27 november, nu kommer vi i stället att representera föreningen i samband med begravningen den 1 december. Det har beslutats att ge ett bidrag på 1.000 kronor till Strokefonden. En minnesruna över Alf Bande återfinns på annan plats i tidningen.

Vid det senaste KPSO-möte beslutades att försöka genomföra en resa till vår vänort Riihimäki i Finland någon gång under vecka 16-17. Sven Gadde kontaktar ansvariga i Riihimäki. Vi diskuterade också Vuxenmedverkan, gärna med pensionärer, i skolan vid lunchraster och som trafikvakter. Katrinedalsskolan är kontaktad. Även eftermiddagsbioverksamheten var på tapeten.

Vid vårt senaste styrelsemöte fick vi en lägesrapport från Valberedningen. Inom styrelsen har några aviserat sitt önskemål att avgå däribland ordföranden och redaktören. Men i övrigt verkar omställningen bli "normal". Valberedningen kommer att rapportera vidare till styrelsen före årsmötet.

Ekonomirapporten från Gunnar Nordström andades optimism, vilket innebär att vi troligen hamnar litet bättre än budget. Tyvärr har vi nått den tidpunkten då avlidna, utflyttade och "avslutade", något överskrider nytillkomna medlemmar. I övrigt kan nämnas att Lennart Avesand informerade om SPF:s medverkan Trafiksäkerhetsarbetet i Karlskoga. Datakursfrågan närmar sig en lösning med hjälp av en lokal med datorer vid Golfklubben.

Tidsplanen för Verksamhetsberättelsen med redogörelser från alla områdesansvariga, ekonomisk rapport, budget m.m. är fastställd. Sammanställningen sköts i stor omfattning av sekreteraren. Förslag till underhållning på Årsmötet diskuterades också liksom vilken lokal vi skall samlas i.

Jag vill slutligen passa på och framföra ett STORT TACK till alla funktionärer i föreningen för det arbete ni utfört under det gångna året!

Jag och styrelsen önskar alla medlemmar

En God Jul och Ett Gott Nytt År

Anders Jones

Lösningen på förra numrets gåtor om 14 pojknamn.

1. Kan han slå på ett snöre = Knut
2. Har han längst ner på sina slitna byxor = Frans
3. Är han till sin syster= Bror
4. Ser han med barr i skogen = Enar
5. Tog han dessa frågor på = Alvar
6. Tycker han att de egna sakerna är = Hans
7. Han är en mindre del av urberget = Sten
8. Blir han rädd när det gör under oväder = Oskar
9. Finner han fågelägg i = Bo
10. Ser han i Furuvik= Björn
11. Tar han på Gotland till sin mineralsamling = Östen
12. Äter han kanske till frukost = Teofil.
13. Sa Ian Wachtmeister till sin kompis Karlsson i båten = Robert
14. Gör han som kristen Gud = Bertil

Den här gången hade rekordmånga lämnat in lösningar och de flesta var rätta. Först öppnade rätta svar hade Astrid Nilsson, Gärdesgatan 1 A som nu kan hämta 2 Trisslotter på expeditionen. Grattis!

Nya gåtor från Birgitta Hede Nu ska svaren bli flicknamn

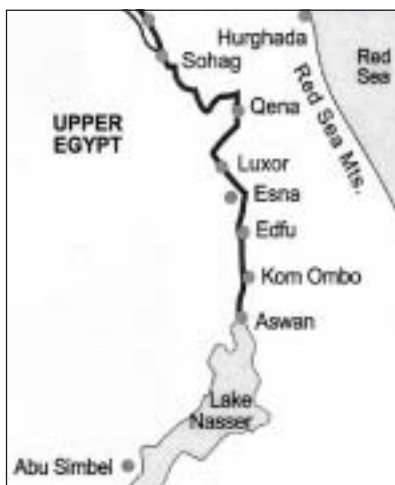
Stavningen stämmer som vanligt inte alltid. Svaren kommer i nästa nummer. De här svaren vill vi ha senast den 15 januari. Sänd gärna in svaren även om ni inte kan alla gåtorna. Det först öppnade svar som har de flest rätta svaren får 2 Trisslotter. Lycka till!

1. Så mycket pengar har hon kvar när hon är pank
2. Hon ger tröst
3. Hänger hon tvätt på
4. Har hon när hon är ledig
5. Kan hon på sin moderna symaskin
6. Engelsk kanonbrud?
7. Möter hon i Tallinn
8. Var hennes kinder när hon var liten.
9. Hon som är spanjorska
10. Isfri övergång
11. Säger hon uppskattande om apelsindryck
12. Kan hon sitt eget önskehus
13. Måste hon den djupfrysta maten.

En Nilenkryssning i Faraonernas Egypten

I februari i år deltog vi i en kryssning på Nilen från Luxor upp till Assuan med landutflykter till de största sevärdheterna längs denna del av Nilen. Även en bussutflykt till Abu Simbel 20 mil söder om Assuan ingick. Det var en fantastisk resa genom Faraonernas Egypten men också en resa som gav oss vissa inblickar i dagens Egypten.

Efter flygresan till Hurgada och 4 timmars bussresa i konvoj till Luxor började vår egentliga resa i Faraonernas Egypten. Den inleddes med ett besök i Luxors båda tempelområden på östra sidan av

Karta över Nildalens övre del i Egypten.

Nilen. Luxor var det religiösa och politiska maktcentret i **Det nya riket** (1550-1050 f. Kr). Faraon var den politiske och religiösa ledaren (gudarnas representant på jorden) som under sig hade en stor administration och ett stort prästerskap. Av det nya rikets faraoner var Ramses II den störste. Under sina 67 år som faraon lät han bygga många tempel för att ära gudarna men mest för att visa omvärlden sin egen storhet. Karnaks och Luxors tempelområden byggdes ut med imponerande byggnader och monument under hans regeringstid, han lät bygga sitt eget dödstempel (Ramesseum) och han initierade byggandet av det fantastiska klipptemplet Abu Simbel.

I Karnaks tempelområde som vi först besökte, har det funnits över 60 tempel. Stora delar av detta område har varit

täckta av slam från Nilens årliga översvämningar men har nu grävts fram. Vad man idag kan beskåda är fem portaler (portar i kolossalformat), imponerande salar och rum, många reliefprydda pelare samt monument och statyer. Två imponerande obelisker finns inom området samt en stor staty av Ramses II i Osiris-ställning. Från Karnaks tempelområde löper en 3 km lång sfinxallé till Luxors tempelområde, en allé som endast delvis är utgrävd.

I Luxors tempelområde finns också imponerande byggnader och monument, bl.a. en mycket stor portal med tre framförliggande Ramsesstatyer. Två stora obelisker har ursprungligen funnits inom området. En av dessa finns kvar men den andra flyttades under Napoleontiden till Place de la Concorde i Paris.

På västsidan av Nilen mitt emot Luxor och bakom ett berg ligger konungarnas dal, gravplatsen för det nya rikets faraoner. Ursprungligen har gravarna varit rikt utsmyckade och innehållit stora guldskatte. De har dock blivit plundrade på sina skatter, men de reliefprydda väggarna och målningarna har klarat sig relativt oskadda.

År 1908 upptäcktes en okänd, oplundrad grav med rik utsmyckning och med många guldföremål. Det var Tutankhamons grav. Guldföremålen finns idag i Kairomuseet men själva graven med kopior av guldföremålen kunde vi besöka.

Del av den utgrävda sfinxallén.

Klipptemplet Abu Simbel.

På västra sidan finns också drottning Hatshep-
uts majestätiska tempel samt de mytomspunna
Memnonkolosserna som blickar mot Luxor.

Mellan Luxor och Assuan finns två mycket se-
värda tempel, det storslagna Edfutemplet helgat
åt falkguden Horus samt krokodilguden Soreks ori-
ginella dubbeltempel i Kom Obo. Båda dessa be-
sökte vi under kryssningen.

Assuan var syd- och vändpunkten för vår kryss-
ning. Här finns mycket sevärt, både gammalt och
nytt. Det nya symboliseras främst av den stora
dammen, Nassers storverk som byggdes för att täm-
ja och reglera den ofta opålitliga floden och för att
ge Egypten rikligt med elektrisk energi. Bygget av
dammen och kraftverket baserades på sovjetiskt
kapital och ingenjörskonst. Tyvärr har det gett
påtagligt mindre mängd elektrisk energi än vad
vattenmängden och fallhöjden borde kunna ge.

I Assuan finns flera historiskt intressanta plat-
ser. Här finns faraonernas viktiga stenbrott där bl.a.
de imponerande obeliskerna utmejslades ur gra-

Konungarnas dal med gravar i omgivande kalkstensberg.

nitberggrunden. Kvar i stenbrottet finns en obe-
lisk som spruckit i ett kritiskt skede under fram-
tagningen antingen genom slarv eller på grund av
bristfällig granitkvalitet. På en ö nedanför dam-
men finns Philaetemplet tillägnat gudinnan Isis.
Här ges flera kvällar i veckan ett ljus- och ljudspel
som behandlar Nilens historia men även de olika
gudarna. Vi blev starkt berörda av detta fantastis-
ka spel. I Assuan besökte vi även Papyrusmuseet
vilket också var en stor upplevelse.

Sista dagen i Assuan gick vi upp klockan 4 på
morgonen för att med buss besöka Abu Simbel.
Efter 4 timmars resa i konvoj genom ren öken kom
vi fram till det flyttade Abu Simbeltemplet intill
Nassersjön. Den ursprungliga tempelplatsen lig-
ger nu under vatten, men tack vare stora insatser
från flera länder har detta tempel kunnat flyttas
och räddas till eftervärlden.

Detta storslagna klipptempel byggdes som ett
monument för att visa Ramses II storhet och gu-
domlighet. I ingången till templet är fyra statyer
av Ramses II uthuggna, alla 21 m höga. Inne i
templet finns många välbevarade reliefer bl.a. skild-
ras Ramses stora slag om Kadesh. I templets allra
heligaste har Ramses placerat sig själv mitt bland
gudarna. Intill Ramsestemplet finns också ett min-
dre tempel byggt till Ramses hustru Nefertari och
gudinnan Hathor.

Vår resa på Nilen och landutflykterna var en
fantastisk upplevelse som vi varmt kan rekommen-
dera andra att göra. Allt fungerade perfekt. Hyt-
ten, maten och upppassningen på båten var förträff-
liga.

Text och foto: Allan och Birgitta Hede

SPF:s hedersordförande Alf Bande har gått ur tiden

På Alla helgons dag den 4 november avled Alf Bande i en ålder av 89 år efter en längre tids sjukdom.

Alf tillträdde som föreningens ordförande 1977 och han blev något av en förnyare av den då unga föreningen. Under hans ledning ökade medlemskapet kraftigt från tidigare 250 till 1000. Som den journalist han var började han också utge ett medlemsblad som kom att bli Månadsnytt.

Han startade också Vetgiriga veteraner som han tyckte var det bästa han gjort. Ambitionen var att överföra traditionen från gamla tiders föreläsningar till SPF. Studiecirkeln Karlskogiana blev en annan populär programpunkt. Ordförandeposten innehade Bande fram till 1987. Senare valdes han enhälligt till föreningens hedersordförande.

Från sin långa bana som journalist och redaktör vid bl. a. Karlskoga-Kuriren, Nerikes Allehanda och Karlskoga Tidning hade han ett

mycket brett kontaktnät och många vänner. Han var bl.a. en återkommande författare av artiklar i Hembygdsföreningens årsbok och var mannen bakom de uppskattade inslagen Kalle Kanon och Dagens Kullén i lokaltidningarna. Den senare producerade han så sent som samma vecka han avled.

För undertecknad, som känt Alf länge, var han en vän och inspirationskälla och bidrog med idéer och många trevliga välskrivna artiklar i Månadsnytt.

Bengt Aldén, redaktör

Medlemsförmån 2007

Gäller alla medlemmar i SPF Örebro län

15 %

på hem-, bostadsrätts-, fritidshus- och villahemförsäkring
Rabatten gäller även för tilläggsförsäkringar.

10 %

på personbilsförsäkring
Rabatten gäller delkasko-och vagnskademomenten

Centralplan 3, 691 32 Karlskoga, Telefon 0586-347 87
Drottninggatan 4, 701 44 Örebro, Telefon 019-19 46 00
www.lfbergslagen.se

Enkäten och resultatet

”Vid årsmötet i februari 2006 överlämnades en skrivelse, som ställde frågan hur vi ska kunna aktivera fler medlemmar att delta i våra sammankomster. Årsmötet beslutade att ge styrelsen i uppdrag att bilda en arbetsgrupp för att behandla frågan”.

Med dessa ord inleddes den Enkät som sedermera delades ut till alla våra drygt 1.440 medlemmar. Vi har nu kunnat summera och sammanställa svaren. Tyvärr fick vi inte in mer än 129 ifyllda blanketter. Det betyder att den redovisning som här följer representerar c:a 9 % av medlemmarna.

En tanke som slår oss då vi tar del av detta är att:

”Kanske de övriga 91 procenten är i stort sett nöjda med det som händer och sker inom SPF-Föreningen i Karlskoga. Dessutom anger flera av de svarande att de är nöjda med verksamheten. Någon frågar sig ”Varför måste deltagandet vara större?”.

Här kommer en kortfattad redovisning:

Månadsmöten 8 ggr/år	98 % nöjda
Månadsmöte sista torsdag i mån	85 % nöjda
Månadsmöten kl 14.00	95 % nöjda

Typ av program som önskas:

Underhållning

85 % vill ha musik.

C:a 60 % vill ha sång och känd artist eller kulturpersonlighet.

Allsång intresserar 27 %.

Kultur

Här leder reseskildringar med 70 %.

Historia och böcker/författare lockar båda c:a 60 %.

Naturkunskap och konst 57 % respektive 47 %.

Teknik 35 %

Sociala frågor

Åldreomsorg/sjukvård intresserar 84 resp 76 %.

Sociala frågor 50 %.

58 % är intresserade av kommunala frågor.

Möteslokaler:

C:a 70 % tycker att nuvarande lokal är bra.

2 % säger nej och 27 % har ingen åsikt.

Beträffande Nya Folkets hus är siffrorna

19 % för och 23 % mot samt 58 % ingen åsikt.

Några menar att man kan variera.

Övriga aktiviteter:

C:a 75 % vill ha utflykter resp studiebesök.

C:a 40 % vill ha Julfest och 20 % Knutsfest resp dans.

Söndagslunch, vinprovning, diskussioner, frågestunder och frågesport får c:a 25-30 %.

Bingo får 8 % medan 31 % säger Nej.

I alla övriga fall är det ett mindre antal som direkt säger Nej till olika aktiviteter än de som säger Ja. Knutsfest, Dans, Söndagslunch, Vinprovning, Diskussioner och Frågesport har också fått en hel del direkta Nej-svar.

Vad anser Du skulle kunna öka deltagandet på våra möten?

En kort sammanfattning av flera kommentarer skulle kunna vara:

Bättre Marknadsföring i Månadsnytt av kommande månadsmötes innehåll. Bättre program med kända personer, gärna lokala förmågor och får kosta något. Mera ren underhållning. Trevliga föreläsningar. ”Rör om i sittningen” så att alla känner sig välkomna. Assistera rörelsehindrade vid behov. Ordna transporter för dem som inte har bil. Samåkning.

Hur skulle Du som medlem vilja bli mottagen vid Månadsmötet?

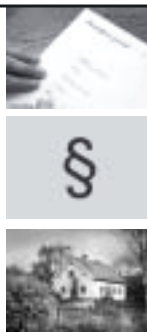
En kort sammanfattning:

Av en värd eller värdinna. Lättsam och trevlig stämning, det vill säga som nu! Ej mötas av kotterier utan smidighet och generositet. Vid behov assistera med placering. Nya medlemmar ska hälsas speciellt välkomna. ”Tamburvaktmästare” som hjälper till med ytterkläderna. Styrelsen sprider sig och inte sitter vid samma bord. Kan det bli hjärtligare än idag?

Totalt 52 förslag och kommentarer har lämnats, det vill säga c:a 40 % av de som svarat.

Styrelsen har beslutat att försöka hålla en Paneldebatt vid lämplig tidpunkt om enkäten och svaren för att ytterligare försöka få fram önskemålen om mötesverksamheten inom föreningen.

Anders Jones/Birgitta Hede

*När du mist någon
som står dig nära*

Gift? Skild? Sambo?

- Skapa trygghet för hela familjen!

Vi hjälper dig med rådgivning och upprättat handlingar inom bl. a.

- gåvobrev
- samboavtal
- deklarationer
- bodelningar
- testamenter
- äktenskapsförord

Välkommen till Värmlandsvägen 2 i Karlskoga!
Tel. 0586-545 72, 534 40

Familjensjurist

www.familjensjurist.se • 020-97 00 97

Med personligt engagemang, präglad av omtanke och valfrihet, hjälper vi dig med allt som rör en stilfull och värdig begravning.

Värmlandsvägen 2, Karlskoga

Tel. 0586-534 10

Välkommen!

Vi gör gärna hembesök • Jour dygnet runt

FONUS

www.fonus.se • 020-87 00 87

Är jag ansvarig för dolda fel i tio år?

När du säljer ditt hus är du ansvarig för s k dolda fel – i tio år! Men var lugn. Med vår förmånliga Ansvarsförsäkring kan du försäkra dig mot t ex fukt- och mögelskador som kan dyka upp i huset i efterhand. Dessutom får du lättare att sälja huset om du tecknat vår försäkring. Den kompletteras nämligen av en överlåtelsebesiktning av huset. Och då presenterar vi huset som **BESIKTIGAD** i annonsen och gör det mer attraktivt för köparna. Det ökar möjligheterna till ett snabbare avslut och ett bättre pris.

Läs mer på www.fastighetsbyra.nu

Fastighetsbyrå

FöreningsSparbanken
Fastighetsbyrå

Värmlandsvägen 6, 691 32 Karlskoga
Tefefon 0586-333 02, 333 07
Telefax 0586-565 80

Om advent och ett elakartat uppträdde på Nyköpingshus

Sammanställt av Bertil Edling

Så är vi då åter inne i julmånaden. Den bjuder ej sällan på ytterligheter vad gäller vädret: mildväder kan växla med rejäla vinterknäppar och disig och dimmig luft med kall och klar himmel. En gammal märkesdag i bondepraktikan var Nikolausdagen dvs den 6:e. Om den hette det: "Nicolaidags väder plägar utvisa december månads väderlek" och almanackan informerade oss om, att om månadens början och slut var kall med lent väder i mitten så visste man att en långvarig vinter stod för dörren.

Decembarmånaden innebär också nystart för kyrkan med advent, som början på ett nytt kyrkoår. Ursprungligen var den tiden en sträng och allvarlig försakelsetid. Den kallades för "julfasta" och under den tiden skulle man vara återhållsam med mat och dryck och festligheter. Det gällde alla fyra veckorna inklusive adventsöndagarna. Med tiden bröt sig emellertid den första adventsöndagen ur denna ram och i vår tid har den förvandlats till något av en "lilljul" med adventsljus, adventsgran och adventsfester. I kyrkan hälsas vi av brusande orgel och får sjunga med i "Hosianna" och "Bereden väg för Herran". Kyrkans nyårsdag präglas numera av både fest och stämning och så har den också blivit en av våra största kyrkogångsdagar.

Den 11 december 1317 ägde ett elakartat uppträdde rum på Nyköpings slott. Det har gått till eftervärlden som "**Nyköpings gästabud**" men egentligen var det slutfasen i ett långvarigt intrigspel om makten i Sverige mellan Magnus Ladulås tre söner, alla ambitiösa, hänsynslösa och beredda till lönnmord och svek. Inte ens Shakespeare hade kunnat göra historien bättre. Här finns allt för ett bloddrypande ödes- och sorgespel.

Historien började egentligen flera år tidigare (1306) med att Birger, som ärvt tronen, bjöd sina bröder Erik och Valdemar till Håtuna kungsgård. Men de hade svek i hjärtat och på natten – när alla sov- rusade de med sina soldater in i kungagemaket. Kungen, och hans närmaste fängslades. Detta var vad historieböckerna kallade **Håtunaleken**. Erik och Valdemar trodde nu att de hade makten i landet. Men det blev inbördeskrig som följdes av

en tid med invecklade intriger, stundtals avbrutna av regelrätta drabbningar och ibland försoningsfester. Det slutade med att de tre bröderna delade upp landet mellan sig. Så följde några spända år under vilka Birger ruvade på hämnd och den 11 december 1317 kom urladdningen, slutakten:

Majestätsporträtt av kung Birger. På sigill från 1292. Yttrande i kungabrev: "Om ock gammal lag är värd att vördas händer dock stundom att den ordning ändras som tillkommit för att rätta onda mäns seder och bilägga osämja".

Kung Birger bjuder bröderna till Nyköpingshus på hejdundrande julkalas där "mjöd och vin icke tröt" som Erikskrönikan berättar. Men när glammet tystnat och alla somnat bryter sig Birgers män in till de intet ont anande bröderna, griper dem och slår dem i bojor. 47,6 kg lär de ha vägt enligt Erikskrönikan! Därpå infinner sig Birger och fräser enligt Grimberg med väsande stämma: "Minnens i Håtunaleken? Denna leken skall ej bliva er bättre". Fast i krönikan står det: "Minnes ider nakot aff Hatuna leek? Fulgörla minnes han mik!". Bröderna lämnas sedan att svälta ihjäl i fångelsestornets djupaste håla, men Birger gnuggar sina händer och utropar "Nu hawer iak Swerighe i minne hand!" Men där misstog han sig grundligt. Brödernas anhängare jagar honom på flykten och enligt krönikan var det då han kastat nyckeln till fångelsehålan i vallgraven. Inom ett år var han fördriven från tronen och en ny kung väljs, Magnus Eriksson, känd genom sin landslag och stadslag. Med det började ett nytt spännande blad skrivas i våra annaler. Men det är en annan historia.

**God Jul och Gott Nytt År
önskar artikelförfattaren!**

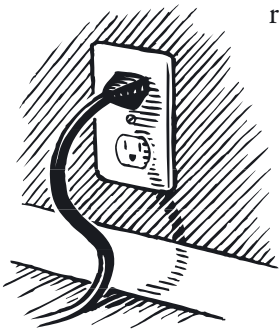
Om små och stora vardagsproblem som kan störa julefriden

I dag när novemberdiset ligger tätt utanför fönstren, och när julbordsannonserna fyller många sidor i morgontidningen, skall jag ta med er på hemmahosreportage hos mig igen.

Varje gång jag slår skallen i den där förhatliga glasskärmen, som man faller ner, när man skall laga mat och köksfläkten skall göra sitt, så blir jag naturligtvis förbaskad.

Men samtidigt kan jag inte låta bli att undra över hur de arkitekter tänkte, som för ca 25 år sedan ritade Solbringen.

Jag undrar om de någonsin funderade över hur deras skapelse skulle fungera i verkligheten. Snart närmar sig advent och då uppstår det stora problemet – adventsljusstakarna! Det är så härligt att plocka fram dem och lysa upp vartenda fönster och se hur även grannarnas fönster riktigt tindrar – det är för mig en riktig julkänsla. Men – och här kommer problemet: i mitt hem har sovrummet (där jag ju egentligen bara tillbringar nätterna) 4 dubbla el-urtag, arbetsrum och vardagsrum d:o, dock inte i närheten av fönstren där ljusstakarna ju vanligtvis placeras. Köket har 1 (!) urtag placerat långt ifrån fönster och arbetsbänk. Ja, det finns ett i ljusrampen ovanför diskbänken för brödrost, el-visp etc. Så fram med förlängningssladdarna och sen skall man ha sådana att snava på där dom ligger kors och tvärs och stör mitt estetiska sinne och utgör ett hot mot lårbenshalsen.

Medge, att del låter idiotiskt, tänk om vår värd Hyresbostäder tänkte litet i termer av funktionalitet när dom ger oss nog så saftiga hyreshöjningar vartenda år med motivering bl.a. att vi ligger så centralt. Det har man ju ingen glädje av när adventsljusstakarna skall tändas!

Det finns många sådana här små egendomligheter, som för de flesta verkar som bagateller, men som kan vara nog så retfulla för den som skall möta dem varje dag.

Nå, det här skall inte få förstöra min julefrid. Vad som däremot oroar är de larmrapporter om de svåra klimatförändringarna som presenteras dagligen i media.

Skall man t.ex. till punkt och pricka följa rekommendationerna vid val av livsmedel skulle vi nog inte ha mycket mat på bordet. Välj ”näroducerat” låter maningen. Den norska fjordlaxen t.ex. har gjort en liten vända till Kina för att filéas, innan vi kan köpa de läckra bitarna, som är så populära – konsumenterna har ju ingenting att säga till om. Det är marknadskrafter av annat slag som styr – och vi blir mot vår vilja miljöbovar.

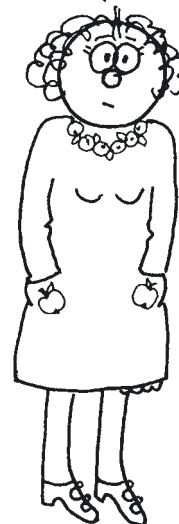
Det är otäckt att tänka på vilken värld vi lämnar över till barn och barnbarn. Men jag säger som Scarlett O’Hara: ”Jag skall ta itu med det i morgon istället”!

Först skall jag sätta fram ett antal adventsljusstakar och bidra till en rekordlig energiåtgång. Till sist önskar jag er alla en riktigt GOD JUL och tackar för i år!

Ulla C

Och någon annan hade mitt problem, skulle jag inte heller lyckas att det var så stort.

Ur
Gunilla Dahlgrens
Ingen ålder för en
domkyrka

Nytända fyrar

När novemberstormar slutat rasa
och drivit blygrå regnmolnen långt bort
då tändes stjärnhimlen som din eskort
med vintergatan som en bakgrundsbrasa

Förr spred kometer ibland folken fasa
De kom på kollisionskurs mot oss fort
och hotade att rubba vår transport
så allt vi uppbyggt skulle samman rasa

Men ännu lyser stjärnhimlen som förr
den lyst för våra urförfäder
på samma platser och med samma glans

Förgäves letar du efter en dörr
bak vilken guldbelagda gators städer
kan bjuda vandringsturer ingenstans

K.G.

Familjärt

Som barn älskade jag att sjunga och var nästan
aldrig tyst, men en dag blev det för mycket för
min mor. Hon sa: Är du inte tyst snart får du gå ut
och sätta dig och sjunga för grisarna.

När min far kom hem från arbetet frågade han
efter mig. Min mor berättade då vad hon sagt. Det
kan hon väl inte gjort sade min far. Han gick ändå
ut till svinstian och tittade.

Där satt jag och sjöng "Kungens lilla piga" för
grisarna. Behöver jag berätta att det blev en extra
fin julskinka det året.

Insänt av Mary Garpedal

Rondellhundar

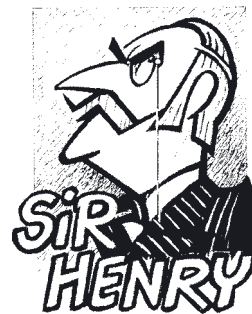
Nu har det spridit sig ett nytt "mode" i Sverige
och utomlands. Rondellhundar! Folk förfärdigar
hundar i olika storlekar och material och placerar
ut i trafikrondeller som en kul grej och ett extra
blickfång. Men vad då? I Karlskoga är vi värst. Här
har vi har ju sedan flera år tillbaka tre stora cirkus-
hästar i en rondell och de är vackra och prydliga
dessutom.

Redaktören

Två nyheter förväxlades på en liten landsorts-
tidning i Småland. Den ena handlade om ett vå-
daskott och den andra om en man på 75 år som
blivit pappa för första gången. Men rubriksätta-
ren blandade ihop meddelandet och dagen efter
stod det att läsa på löpsedeln:

"75-åring blir pappa för första gången. Visste inte
att bössan var laddad."

- Vad gör dina söner
nu för tiden?
- Pelle är författare,
Johan är konstnär och
Stig är skådespelare.
- Vad sysslar du själv
med?
- Jag försörjer dem.

– God dag, jag är er nya granne. Har ni en flask-
öppnare?

– Ja, men han har inte kommit hem ännu.

– Det är trist att åldras. Min fru har inte haft en
födelsedag på fem år!

Fru Eriksson, som läser horoskop, säger till sin
man:

– Tänk bara, om du hade varit född två dagar sena-
re skulle du varit vänlig, humoristisk och generös.

Gösta arbetade i trädgården då frun öppnade
köksfönstret och ropade:

– Gösta, kom in så ska du få kalvstek och jord-
gubbstårta!

Häpen slog han sig ner vid köksbordet.

– Kalvstek och jordgubbstårta?

– Ja, snäste hustrun. Jag kan väl inte stå och ropa
falukorv och potatis så hela kvarteret hör det!

Det svåra
är inte att åldras,
utan att vänja
sig av med att
vara ung.

Lars Forsell

SPF:s resekommitté inbjuder till

Teaterresa

Oscarsteatern, Stockholm. *Singing in the rain*.

9-10 februari, Pris 2.170:-. (Endast återbudsplatser)

Bussresa, kaffe på uppresan, middag, biljett till teatern,
övernattning på ett mycket centralt beläget hotell med frukost.

Ålandskryss med m/s Cinderella

16-17 april. Pris 385:-

Bussresa, insides hytt (tillägg för utsideshytt 75:-), inkl. smörgåsbord med öl/vin/läsk och frukost.

Skultuna mässingsbruk 400 år samt besök på Vallby friluftsmuseum i Västerås

3 maj. Pris 340:-

Inkl bussresa och f.m. kaffe, lunch, guidning samt tid att handla.

Resa till Landskrona, Ven, Hälsingborg och Helsingör

17-20 maj. Pris senare.

Bl.a. en planerad resa ut i det blå i juni månad.

Är Du intresserad hör av Dig till resekommittén eller till expeditionen.

Den som har gjort en resa har alltid något att berätta.

Välkomna att resa med oss i Resekommittén:

Sickan Andersson tel. 140 03 • Ingmar Carlsson tel. 390 08 • SPF:s expedition tel. 302 40.

OBS! Till er som betalar till SPF:s expedition: Medtag jämna pengar.

Resekommitténs bankgiro: 885-2634

**Välkommen
till oss!**

Öppet alla dagar
till kl. 21.00

KARLSKOGA & DEGERFORS